

Krvavá cesta k Sarajevu

Na konci července 1914 podepsal František Josef I. manifest Mým národům, který byl jakousi dvojtečkou před čtyřletým infernem světové války. V té chvíli mohl bilancovat svou více než pětadesátiletou vládu (1848–1916), ve které se začalo naplňovat závěrečné dějství osudů trůnu habsburského. František Josef nebyl idylickým vládcem, jak se jej snaží líčit milovníci historie rakousko-uherského mocnářství, ani karikovaným „starým Procházkou“, kterou mnozí čtenáři převzali z Haškova Švejka.

Obyvatelé „Evropy tančící valčík“ ve druhé polovině dlouhého 19. století zažívali války i osobní tragédie, které se nevyhýbaly ani vznešeným vládnoucím rodinám. František Josef si mohl právem povzdechnout, že ničeho nebyl ušetřen.

Na počátku roku 1853 ohrozil jeho život atentát, který spáchal maďarský krejčovský tovaryš János Libényi; život jeho mladšího bratra Ferdinanda Maxmiliána skončil před hlavními puškami mexických republikánů (1867); následník trůnu korunní princ Rudolf spáchal za skandálních okolností sebevraždu (1889); a císařovnu Alžbětu (Sissi) zavraždil italský anarchista (1898). Jeho vražedný útok byl jen jedním z článků dlouhého řetězu atentátů na korunované hlavy i významné politiky, které vřoubily cestu vedoucí k Sarajevu. Atentát bosenských mladíků z června 1914, jehož obětí byli následník rakouského (a českého) trůnu František Ferdinand d'Este a jeho manželka Žofie Chotková, se stal bezprostředním signálem k otevření cesty ke světovému válečnému konfliktu, v němž se naplnil osud trůnu habsburského.